

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS DĖL REIKŠMINGŲ TEISĖS AKTŲ PAŽEIDIMŲ VILNIAUS RAJONO SAVIVALDYBĖJE

2010 m. liepos 10 Nr. SP-25
Vilnius

Išnagrinėjusi valstybinio audito, atlikto Vilniaus rajono savivaldybėje, 2010 m. gegužės 29 d. ataskaitą Nr. FA-P-34-19-66, n u s t a t a u :

1. Savivaldybė, pažeisdama įstatymus ir kitus teisės aktus, ne pagal paskirtį panaudojo 2 055 915 Lt valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšų:

1.1. Vykdydami savivaldybės biudžetą, kai dar nebuvo priimti savivaldybės tarybos sprendimai (2009 m. gruodžio 23 d. Nr. T3-375 ir 2009 m. gruodžio 30 d. Nr. T3-440), savivaldybės administracijos direktorius ir Finansų skyrius pervedė į savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus banko sąskaitą, skirtą mokyklų ūkio išlaidoms finansuoti, iš viso 748 600 Lt valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti skirtų specialiosios tikslinės dotacijos lėšų, iš jų: 600 000 Lt – 2009 m. lapkričio 12 d. ir 18 d. (iki priimant tarybos 2009 m. gruodžio 23 d. sprendimą) ir 148 600 Lt – 2009 m. spalio 8 d. ir gruodžio 17 d. (iki priimant tarybos 2009 m. gruodžio 30 d. sprendimą). Todėl savivaldybės administracijos Švietimo skyrius šias 748 600 Lt specialiosios tikslinės dotacijos lėšas panaudojo savivaldybės mokyklų ūkio išlaidoms padengti (šildymui, elektros energijos, ryšių, mokinių važiavimo išlaidoms finansuoti, darbuotojų socialinio draudimo įmokoms sumokėti ir kitoms išlaidoms).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalimi ir 4 priedėliu, valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos savivaldybei buvo skirtos valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti ir, vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punktu, turėjo būti naudojamos pagal patvirtintas šioms funkcijoms atlikti lėšų apskaičiavimo metodikas. Todėl savivaldybės administracija pažeidė minėtus įstatymus, nes 748 600 Lt (600 000 + 148 600) valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijų lėšų, skirtų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, panaudojo savivaldybės mokyklų ūkio išlaidoms padengti.

1.2. Savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vedėjas (asignavimų valdytojas) 2009 m. gruodžio 8–17 d. dalį mokinio krepšelio lėšų (iš viso 1 301 353 Lt) panaudojo savivaldybės mokyklų ūkio išlaidoms finansuoti (mokyklų techninio personalo darbuotojų, nedalyvaujančių ugdymo procese, darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms sumokėti), kai dar nebuvo priimtas savivaldybės tarybos 2009 m. gruodžio 23 d. sprendimas Nr. T3-401, ir taip pažeidė Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 2 straipsnio 14 dalies ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. 785 patvirtintos Moksleivio krepšelio ir sutartinių moksleivių apskaičiavimo metodikos (2002 m. gruodžio 11 d. nutarimo Nr. 1947 ir 2008 m. gruodžio 24 d. nutarimo Nr. 1343 redakcijos) (toliau – metodika) 8 ir 26 punktų nuostatas.

1.3. Savivaldybės Rastinėnų pagrindinė mokykla, Veliučionių vaikų darželis ir Rudaminos „Ryto“ gimnazija dalį mokinio krepšelio lėšų (iš viso 5 962 Lt), gautų iš asignavimų valdytojo – savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vedėjo, panaudojo ne pagal patvirtintą sąmatą, kaip reikalavo Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 8 straipsnio 5 dalis (1995 m. gruodžio 5 d. įstatymo Nr. I-1113 redakcija):

1.3.1. pažeidžiant Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 2 straipsnio 14 dalį, metodikos 8 punktą (2002 m. gruodžio 11 d. nutarimo Nr. 1947 redakcija) ir metodikos 3 priedo (2008 m. rugpjūčio 20 d. nutarimo Nr. 794 redakcija) 16 ir 17 punktus, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. ISAK-2 patvirtinto Mokyklų aprūpinimo bendrojo lavinimo dalykų vadovėliais ir mokymo priemonėmis tvarkos aprašo 75 punktą, 2008 metais 687,84 Lt mokinio krepšelio lėšų, skirtų vadovėliams ir mokymo priemonėms, panaudota prekėms (faksams), nesusijusioms su mokymo priemonėmis, įsigyti: Rastinėnų pagrindinėje mokykloje – 337,89 Lt, o Veliučionių vaikų darželyje – 349,95 Lt;

1.3.2. pažeidžiant Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 2 straipsnio 14 dalies ir metodikos 8 ir 26 punktų nuostatas, 2009 metais 4 026,45 Lt mokinio krepšelio lėšų panaudota pedagogų darbo užmokesčiui, nesusijusiam su ugdymo planų įgyvendinimu, ir 1 247,34 Lt – nuo šio darbo užmokesčio apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms Rudaminos „Ryto“ gimnazijoje.

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 32 straipsnio 3 dalyje savivaldybėms nustatyta pareiga metų pabaigoje likusias nepanaudotas tikslinės paskirties lėšas, nustatytas savivaldybių biudžetams priimant atitinkamų metų Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą, ir lėšas, kurios per metus buvo skirtos savivaldybių biudžetams pagal atskirus įstatymus ar Vyriausybės nutarimus, arba panaudotas ne pagal savo tikslinę paskirtį, iki sausio 10 dienos grąžinti į valstybės biudžetą.

2. Savivaldybės administracija, įgyvendindama Valstybės investicijų programoje patvirtintą investicinį projektą „Vilniaus rajono Maišiagalos Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo vidurinės mokyklos pastato Maišiagoje, Algirdo g. 4, statyba“:

2.1. 2007 m. gruodžio 4 d. sudarė statybos rangos sutartį Nr. A56-671-(3.18) Vilniaus rajono Maišiagalos Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo vidurinės mokyklos pastato statybos darbams už 14 482,4 tūkst. Lt įsigyti, pažeisdama Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (2005 m. gruodžio 22 d. įstatymo Nr. X-471 redakcija) 18 straipsnio 6 dalies 3 punktą, kuriame nurodyta sutartyje nustatyti kainą arba kainodaros taisykles pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintą metodiką:

– nesivadovaudama Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2003 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. 1S-21 patvirtintos Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos (2006 m. vasario 2 d. įsakymo Nr. 1S-10 redakcija) 7, 24 ir 25 punktais, kurie numato, kad sutarties kaina gali būti keičiama tik atsižvelgiant į kainų lygio kitimą ir mokesčių pasikeitimus, statybos rangos sutartyje numatė ir kitus kainos keitimo atvejus, nenumatytus metodikoje;

– nesivadovaudama Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos 4 punktu (jame nurodyta, kad kainodaros taisyklės turi būti aiškios ir nedviprasmiškos, jas turi būti siekiama surašyti taip, kad atsiskaitymo su tiekėju metu nekiltų neaiškumų dėl suteiktų prekių, paslaugų ar įvykdytų darbų įkainojimo, kad kainodaros taisyklės turi atitikti tiek perkančiosios organizacijos, tiek tiekėjo interesus), statybos rangos sutartyje numatė 10 proc. nuo statybos montavimo darbų užsakovo rezervą nenumatytiems darbams atlikti, tačiau šiems darbams nenustatė kainodaros taisyklių, taip pat numatė galimybę perskaičiuoti statybos darbų kainą, tačiau sutartyje nurodytos perskaičiavimo taisyklės nebuvo aiškios, nes nustatyti statybos kainų indeksų pokyčiai nėra palyginami.

Atsižvelgiant į tai, kad pagal Statistikos departamento skelbiamus 2009 m. statybos kainų indeksus mažėjo statybos darbų kainos, audito metu buvo perskaičiuotos kiekvieno mėnesio (2009 m. sausio–gruodžio) atliktų statybos darbų kainos ir nustatyta, kad bendra 2009 metais atliktų statybos darbų kaina galėjo būti iki 194 490,69 Lt mažesnė. Kadangi 2007 m. gruodžio 4 d. statybos rangos sutartyje Nr. A56-671-(3.18) nebuvo nustatyta aiškių statybos darbų kainos perskaičiavimo taisyklių, audito metu nebuvo galima nustatyti konkrečios sumos, kuria galėjo būti sumažinta statybos darbų kaina.

Taigi savivaldybės administracija, sudarydama šią statybos rangos sutartį, nepasiekė Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nustatyto pirkimo tikslo – vadovaujantis šio įstatymo reikalavimais sudaryti pirkimo sutartį, leidžiančią įsigyti reikalingų prekių, paslaugų ar darbų, racionaliai naudojant tam skirtas lėšas, todėl savivaldybės administracijos direktorius 2009 metais investiciniam projektui „Vilniaus rajono Maišiagalos Lietuvos didžiojo

kunigaikščio Algirdo vidurinės mokyklos pastato Maišiagaloje, Algirdo g. 4, statyba“ skirtus biudžeto asignavimus panaudojo neekonomiškai ir pažeidė Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 7 punktą.

2.2. 2007 m. gruodžio 5 d. ir 2007 m. gruodžio 18 d. sudarė su statybos bendrove papildomus susitarimus prie 2007 m. gruodžio 4 d. statybos rangos sutarties Nr. A56-671-(3.18), pakeisdama supaprastinto atviro konkurso sąlygose nustatytas pirkimo sąlygas dėl atsiskaitymo su tiekėju už atliktus statybos darbus, nes įsipareigojo statybos bendrovei sumokėti 1,5 mln. Lt avansą už neatliktus darbus ir taip pažeidė Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (2005 m. gruodžio 22 d. įstatymo Nr. X-471 redakcija) 18 straipsnio 3 dalies nuostatas.

2.3. Pagal 2008 m. liepos 24 d. sutartį 2008 metais įprastos komercinės praktikos būdu įsigijo už 95 000,0 Lt (80 508,0 Lt be PVM) Vilniaus rajono Maišiagalos Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo vidurinės mokyklos investicinio projekto vykdymo priežiūros paslaugas, pažeisdama Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (2005 m. gruodžio 22 d. įstatymo Nr. X-471 redakcija) 86 straipsnio 13 dalies 1 punktą, nes paslaugos buvo įsigytos, viršijant nustatytą 75 tūkst. Lt paslaugoms pirkti ribą, iki kurios pirkimus galima atlikti įprastos komercinės praktikos būdu.

2.4. 2008–2009 metais už 333 267 Lt įsigijo naujus statybos darbus, netaikydama Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 85 straipsnyje (2008 m. liepos 3 d. įstatymo Nr. X-1673 ir 2009 m. liepos 22 d. įstatymo Nr. XI-395 redakcijos) supaprastintiems pirkimams nustatytos pirkimų tvarkos ir taip pažeidė šio straipsnio reikalavimus.

2.5. 2009 metais neskelbiamų derybų būdu atliko papildomų mokyklos statybos darbų už 2 403 506 Lt pirkimą, pažeisdama Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 85 straipsnio 2 dalį (2008 m. liepos 3 d. įstatymo Nr. X-1673 redakcija) ir savivaldybės administracijos direktoriaus 2009 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. A27-242 patvirtintų Supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių VI skyriaus nuostatas, neužtikrino, kad būtų laikomasi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje įtvirtinto skaidrumo principo, nes neparengė jokios perkamų statybos darbų techninės specifikacijos, neparengė pirkimo dokumentų, kuriuose turėjo būti nurodoma reikalinga informacija apie pirkimo sąlygas, o iš pateiktų dokumentų nebuvo aišku, dėl kokių pirkimo sąlygų buvo deramasi, kadangi 2009 m. gruodžio 11 d. derybų protokole Nr. VP2-209 nurodoma, kad statybos bendrovė pasiūlė atlikti papildomus statybos darbus už 2 900 774 Lt pagal darbų apimtis, nurodytas pridedamose sąmatose, tačiau pirkimo dokumentuose tokios sąmatos nebuvo, nors neskelbiamų derybų protokole nurodoma, kad statybos bendrovės pasiūlyta kaina yra nuderėta iki 2 403 506 Lt.

2.6. 2009 m. gruodžio 17 d., po įvykusių neskelbiamų derybų, sudarė su statybos bendrove statybos rangos sutartį Nr. A56-725-(3.18) papildomiems mokyklos statybos darbams už 2 403 506, 0 Lt įsigyti, pažeisdama Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 6 dalies 2 ir 3 punktų reikalavimus (2008 m. liepos 3 d. įstatymo Nr. X-1673 redakcija) ir Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2003 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. 1S-21 patvirtintos Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos (2006 m. vasario 2 d. įsakymo Nr. 1S-10 redakcija) 4 punkte nustatytus pagrindinius kainodaros taisyklių nustatymo principus, nes sutartyje nenurodė, kokie įrenginiai ir pagal kokius įkainius nupirkti už 755 278,0 Lt.

2.7. Vilniaus rajono Maišiagalos Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo vidurinės mokyklos statybos darbai pagal 2007 m. gruodžio 4 d. statybos rangos sutartį Nr. A56-671-(3.18) buvo atliekami neturint pasirašytos statinio projekto vykdymo priežiūros sutarties, kuri buvo sudaryta tik 2008 m. liepos 24 d., taip buvo pažeistas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 15 d. įsakymu Nr. 179 patvirtinto Statybos techninio reglamento STR 1.09.04:2002 „Statinio projekto vykdymo priežiūra“ 17 punktas.

3. Savivaldybės administracija 2003–2009 metais turto nurašymo ir likvidavimo aktais nurašė ir likvidavo savivaldybės patikėjimo teise valdomą 7 814,57 Lt vertės valstybės trumpalaikį turtą ir 103 127,0 Lt vertės valstybės ilgalaikį turtą, pažeisdama Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 22 straipsnio 4 dalį, nes dėl šio turto pripažinimo nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti, nurašymo ir likvidavimo nebuvo priimtas valstybės turto valdytojo – savivaldybės tarybos – sprendimas, ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 19 d. nutarimu Nr. 1250 patvirtinto Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos aprašo (2002 m. lapkričio 11 d. nutarimo Nr. 1769 redakcija) 11.7 punktą, nes 2003–2008 metais nebuvo gautas raštiškas valstybės įstaigos, perdavusios valdyti valstybės turtą patikėjimo teise, sutikimas.

4. Savivaldybės taryba pažeidė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 9 straipsnio 2 dalį ir 10 straipsnį, nes 333,8 tūkst. Lt vertės patikėjimo teise valdomą valstybės turtą nusprendė perduoti valdyti, naudoti ir juo disponuoti patikėjimo teise Maišiagalos kun. Juzefo Obremskio vidurinei mokyklai, Juodšilių šv. Uršulės Leduchovskos vidurinei mokyklai ir Šumsko pagrindinei mokyklai, kurios pagal šį įstatymą nepriskiriamos valstybės turto patikėtiniams (2005 m. rugpjūčio 19 d. sprendimas Nr. T3-221, 2006 m. balandžio 28 d. sprendimas Nr. T3-112, 2007 m. liepos 5 d. sprendimas Nr. T3-193).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo 17 straipsnio 2 dalimi, 18 straipsnio 1, 3, 4, 7 punktais ir 20 straipsniu, n u s p r e n d ž i u :

1. Nurodyti Vilniaus rajono savivaldybės tarybai, savivaldybės merei Marijai Rekst, savivaldybės administracijos direktorei Liucina Kotlovskajai sprendimo dėstomojoje dalyje išdėstyti reikšmingus teisės aktų pažeidimus.

2. Įpareigoti Vilniaus rajono savivaldybės tarybą:

2.1. pašalinti sprendimo dėstomosios dalies 4 punkte išdėstyti pažeidimus;

2.2. įstatymų nustatyta tvarka traukti pažeidimus padariusius asmenis tarnybos ar drausminėn atsakomybėn (dėl sprendimo dėstomosios dalies 1.1 ir 1.3 punktuose išdėstyti pažeidimų).

3. Įpareigoti Vilniaus rajono savivaldybę grąžinti į valstybės biudžetą ne pagal paskirtį, pažeidžiant įstatymus ir kitus teisės aktus, panaudotas valstybės biudžeto tikslinės paskirties lėšas – 2 055 915 Lt (748 600 + 1 301 353 + 5 962; sprendimo dėstomosios dalies 1 punktas).

4. Įpareigoti Vilniaus rajono savivaldybės administracijos direktorę Liuciną Kotlovskąją įstatymų nustatyta tvarka traukti pažeidimus padariusius asmenis tarnybos ar drausminėn atsakomybėn (dėl sprendimo dėstomosios dalies 1.1, 1.2, 2 ir 3 punktuose išdėstyti pažeidimų).

5. Nustatyti Vilniaus rajono savivaldybei šiuos sprendimo įvykdymo ir informacijos apie jo vykdymą pateikimo Valstybės kontrolei terminus:

5.1. 80 kalendorinių dienų sprendimo nusprendžiamosios dalies 2 punkto įpareigojimų įvykdymo terminą ir 5 kalendorinių dienų informacijos apie šių įpareigojimų įvykdymą pateikimo Valstybės kontrolei terminą, skaičiuojant nuo jų įvykdymo;

5.2. 60 kalendorinių dienų sprendimo nusprendžiamosios dalies 4 punkto įpareigojimo įvykdymo terminą ir 5 kalendorinių dienų informacijos apie šio įpareigojimo įvykdymą pateikimo Valstybės kontrolei terminą, skaičiuojant nuo jo įvykdymo;

5.3. sprendimo nusprendžiamosios dalies 3 punkte nurodyto įpareigojimo įvykdymo terminą iki 2013 m. gruodžio 31 d., nustatant šiuos lėšų grąžinimo į valstybės biudžetą terminus ir dydžius:

Ketvirčiai	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.
I ketvirtis		150 000,00	150 000,00	150 000,00
II ketvirtis		150 000,00	150 000,00	150 000,00
III ketvirtis		150 000,00	150 000,00	150 000,00
IV ketvirtis	250 000,00	150 000,00	150 000,00	155 915,00
Iš viso	250 000,00	600 000,00	600 000,00	605 915,00
Iš viso				2 055 915,00

5.4. 10 kalendorinių dienų terminą, per kurį informacija apie sprendimo nusprendžiamosios dalies 3 ir 5.3 punktų įpareigojimų vykdymą būtų pateikiama Valstybės kontrolei, pasibaigus kiekvienam 2010, 2011, 2012, 2013 biudžetinių metų ketvirčiui.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo 19 straipsniu, sprendimas per 20 kalendorinių dienų nuo sprendimo gavimo dienos Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka gali būti skundžiamas teismui.

Sprendimas siunčiamas Vilniaus rajono savivaldybės tarybai, savivaldybės merei Marijai Rekst, savivaldybės administracijos direktorei Liucinai Kotlovskajai ir Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui.

Valstybės kontrolierė

Giedrė Švedienė